

TURVAA TURVATTOMILLE

Suomessa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset kohtaavat moninkertaisia esteitä yrittäessään saada itselleen välttämättömät, jopa lakisääteiset palvelut. Tässä ei ole järkeä inhimillisesti eikä taloudellisesti. Pitkällä aikavälillä yhteiskunta hyötyy enemmän ajoissa tarjotusta tuesta. Luodaan siis turvaa turvattomille ja rakennetaan yhdessä inhimillistä ja kestävää Suomea.

Pitkäaikaisasunnottomia, päihderiippuvaisia ja paperittomia ihmisiä yhdistää yksi asia: he eivät saa palvelua ja apua, joka heille kuuluisi tai joka heille olisi järkevää tarjota. He ovat myös moninainen joukko ihmisiä, perheitä ja paperittomien kohdalla myös lapsia.

Asunnottomuus on vähentynyt maailmallakin kiitetyn Asunto ensin -mallin ansiosta, mutta syytä juhlaan ei ole. Asiantuntijoidemme mukaan asunnottomuutta kohtaavat ihmiset ovat entistä huonokuntoisempia, ja heidän ongelmansa syvenevät sekä monimutkaistuvat. Koti on ihmisoikeus, ja ilman pysyvää asuntoa on mahdotonta aloittaa esimerkiksi mielenterveys- tai päihdekuntoutus, jos sellaista tarvitsee.

Nuorten huumekuolemat lähes kaksinkertaistuivat vuonna 2023, eikä tilanne näytä hyvältä muidenkaan riippuvuushäiriöiden osalla. Päihdepalveluita on, mutta pääsy niihin on vaikeaa. Joko jonot ovat pitkät tai hoitoon päästökseen on kyettävä etsiytymään oikeaan paikkaan oikeaan aikaan, ja toisinaan yksinään tämä on este hoidon saamiselle. Lisäksi päihdesairaus estää usein pääsyn mielenterveys- ja turvakotipalveluihin, jolloin tilanne kurjistuu entisestään. Ratkaisuja kuitenkin on.

Paperittomien mahdollisuudet saada ennaltaehkäiseviä ja välttämättömiä palveluja ovat hyvin rajalliset ja lainsäädännön kiristykset heikentävät heidän asemaansa entisestään. Tämä ei ole toimiva keino häätää paperittomia Suomesta, vaan johtaa epätoivoisiin tilanteisiin ja pahimmillaan vahvistaa jo nyt olemassa olevaa suojatonta varjo-yhteiskuntaa. Huolemme on, etteivät ihmiset hakeudu silloin palveluihin lainkaan, ja se aiheuttaa suurempia ongelmia myöhemmin.

Kunta- ja hyvinvointialueen päättäjä – Toimi näin!

- **Varmista kattavien peruspalveluiden saatavuus** kaikille alueen ihmisille – myös heille, joille palvelun piiriin hakeutuminen voi olla haasteellista esimerkiksi päihdesairaudesta johtuen.
- **Rakenna sopua ja yhteistyötä.** Tiivistä yhteistyötä laajasti julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, ja luo yhteistyölle rakenteita. Erityisen tärkeää tämä on esimerkiksi asunnottomuus- ja päihdetyössä.
- **Ohjaa toimintaa hankinnoilla.** Painota hankintakriteereissä vaikuttavuutta hinnan sijaan. Tee aloitteita hankintakriteerien muuttamiseksi yhteistyöhön ohjaaviksi.
- **Panosta matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveyspalveluihin** ja kannusta kehittämään kohtaavaa työtä siellä, missä tuen tarvitsijat ovat. Vaadi etsivien ja jalkautuvien tukimallien käyttöönottoa sekä resursointia. Lisää ennaltaehkäisevää työtä.

Diakonissa-
laitos

VAALITAVOITTEET
Kunta- ja aluevaalit 2025
14.1.2025

2 (2)

- **Ota kokemusasiantuntijat ja palveluiden käyttäjät mukaan** kehittämään toimivia ja inhimillisiä ratkaisuja.
- **Pidä kiinni sitouksesta poistaa pitkäaikaisasunnottomuus** vuoteen 2027 mennessä. Sitoutukaa Asunto ensin -malliin.
- **Turvaa paperittomille välttämättömät sosiaali- ja terveyspalvelut.**

Diakonissalaitos toimii rohkeasti ihmisarvon puolesta ja on kehittänyt ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin aivan toiminnan alusta alkaen, vuodesta 1867. Meillä on vuosikymmenten kokemus asunnottomuus- ja päihdetyöstä sekä maahantulijoiden palveluista. Haavoittuvassa tilanteessa olevien kanssa olemme työskennelleet intensiivisesti yli 15 vuoden ajan. Kokemuksemme mukaan ihmisarvoinen kohtaaminen on vaikuttavan työn ydin ja ihmiset tulee kohdata siellä missä he ovat. Nyt tarvitsemme aivan uudenlaisia malleja inhimillisempien, tehokkaampien ja kestävämpien palveluiden tuottamiseen.